

Vergaderjaar 2013–2014

29 452

Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel

Nr. 167

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2014

In mijn reactie van 30 mei 2013¹ op de aanbevelingen uit het jaarverslag over 2012 van de Commissie Integraal Toezicht Terugkeer (CITT), heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de plaatsing van vreemdelingen met een strafrechtelijke titel en ter beschikking gestelde (tbs) vreemdelingen. Ook heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over een eventuele aanpassing van de verlofregeling tbs en het beleidskader Long Stay Forensische zorg zodat er meer aansluiting is met het vreemdelingenbeleid.

Met deze brief informeer ik u over de uitvoering van deze toezeggingen.

Plaatsing van vreemdelingen met een tbs-maatregel en vreemdelingen met een strafrechtelijke titel

De huidige praktijk is dat vreemdelingen met een tbs-maatregel die geen rechtmatig verblijf hebben en ongewenst zijn verklaard, veelal in Forensisch Psychologisch Centrum (FPC) Veldzicht worden geplaatst gedurende hun behandeling. Soms wordt een ongewenst verklaarde vreemdeling in een ander FPC geplaatst. Dit gaat veranderen in zoverre dat deze groep uitsluitend in FPC Veldzicht zal worden geplaatst. Dit volgt uit het begrotingsakkoord waarin is besloten dat de kliniek als forensisch en psychiatrisch centrum blijft voortbestaan, maar in kleinere omvang.² Daarnaast zal de kliniek plaats gaan bieden aan vreemdelingen met een (ernstige) psychische- of gedragsstoornis. Het gaat om vreemdelingen met een psychische stoornis die thans in COA-voorzieningen verblijven, vreemdelingen met een psychische stoornis met een strafrechtelijke titel die nu in Penitentiaire Psychiatrische Centra (PPC's) verblijven, en om vreemdelingen met een rechterlijke machtiging op grond van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ).

¹ Kamerstuk 19 637, nr. 1673

² Kamerstuk 33 750, nr. 19

Deze veranderingen worden momenteel in een plan van aanpak uitgewerkt.

In mijn brief van 5 november 2013³ heb ik uw Kamer ook over deze veranderingen geïnformeerd.

Vreemdelingen met een tbs-maatregel die niet ongewenst zijn verklaard kunnen momenteel in ieder FPC worden geplaatst. Dit blijft zo. Wat verandert is dat op het moment dat een vreemdeling die in een FPC verblijft ongewenst wordt verklaard, hij zo spoedig mogelijk naar FPC Veldzicht wordt overgeplaatst. Vreemdelingen met een gevangenisstraf zullen in de komende jaren in Detentiecentrum Ter Apel worden geplaatst. Ook dit vormt onderdeel van het op te stellen plan van aanpak.

De verloffregeling tbs, het beleidskader Long Stay Forensische Zorg en ongewenstverklaring

Het uitgangspunt van het vreemdelingenbeleid is dat vreemdelingen met een tbs-maatregel die geen rechtmatig verblijf hebben niet voor verlof in aanmerking kunnen komen. Op hen rust immers de plicht tot vertrek uit Nederland, waardoor voorbereiding op terugkeer naar de Nederlandse maatschappij niet aan de orde is.

Vreemdelingen in tbs-instellingen die geen rechtmatig verblijf hebben, krijgen een op hun situatie toegesneden behandeling, die is gericht op terugkeer naar het land van herkomst. Resocialisatieverlof en terugkeer in de Nederlandse samenleving is niet toegestaan⁴. Om het aantal vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf met een tbs-maatregel zo veel mogelijk te beperken, is in de *Aanwijzing tbs bij vreemdelingen voor het OM* vastgelegd dat het Openbaar Ministerie in beginsel geen tbs-maatregel vordert wanneer de vreemdeling geen rechtmatig verblijf heeft.

Door de partners in de terugkeerketen worden thans grote inspanningen geleverd om vreemdelingen in de tbs terug te laten keren naar het land van herkomst. Daarbij werkt de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) intensief samen met FPC Veldzicht. Tussen de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), de DT&V, de tbs-instellingen en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) vindt periodiek overleg plaats over onrechtmatig verblijvende vreemdelingen met een tbs-maatregel. In dit overleg vindt afstemming plaats over het te volgen traject, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid.

Een belangrijk doel van de samenwerking is ook om vroegtijdig te signaleren welke tbs-gestelden hun verblijfstitel waarschijnlijk zullen kwijtraken, zodat in de resterende tijd kan worden toegewerkt naar passende zorg en beveiliging, wat de terugkeer naar het land van herkomst beter uitvoerbaar maakt. Zo wordt voorkomen dat er voor FPC's vaak geen ander alternatief is dan een longstayplaatsing voor de tbs-gestelde aan te vragen.

Bij ongewenstverklaarde vreemdelingen die zich wel in de longstay bevinden, wordt voortdurend onderzocht of ontwikkelingen met betrekking tot de situatie in het land van herkomst repatriëring toelaten. Om de terugkeer verder te bevorderen, bezie ik momenteel of het zinvol en wenselijk is om de verloffregeling tbs te wijzigen. Hierover zal ik uw Kamer dit voorjaar nader informeren.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven

³ Kamerstuk 24 587, nr. 567

⁴ Verloffregeling tbs